

KU-RAPPORT NR.12

Oppdrag

NYTT HOVEDRENSEANLEGG, LIER KOMMUNE**Til konsekvensutredning**

BARN OG UNGES OPPVEKSTSVILKÅR

Dato 2021-03-15

Rambøll
Erik Børresens allé 7
Pb 113 Bragernes
NO-3001 DRAMMEN

T +47 32 25 45 00
Epost drammen@ramboll.no
www.ramboll.no

Utført: JSKY og AJOH
Kontrollert: JSKY
Godkjent: AJOH

Forsidebilde: Rambøll

1. Sammendrag

Barn og unges oppvekstvilkår er et viktig perspektiv, med høy verdi i KU-sammenheng. Området antas å være mindre brukt av barn og unge, da store deler av området består dyrka mark, arealer som tidligere har vært benyttet av sprengstoffabrikken på Gullaughalvøya, E 134 og gjengrodd natur på Gullaughalvøya og det bratte terrenget med skog på Gullaugfjellet. Det er kun fotballbanen samt gang- og sykkelvegforbindelsen langs E 134 som antas blir brukt aktivt.

Tiltaket, både alternativet for et lokalt og regionalt anlegg, vil ikke beslaglegge lekeområder, møteplasser eller aktivitetsfremmende omgivelser som antas viktige for barn og unge. Tiltakets konsekvenser for den visuelle landskapsopplevelsen og områdets attraktivitet kan muligens ha en mindre negativ betydning for barn og unge i nærområdet. I forhold til gjeldende plan for området (med miks av LNF og bebyggelse) kan vi ikke si at omfanget på barn og unges oppvekstvilkår vil bli nevneverdig for de to alternativene. For planen blir derfor konsekvensen satt til ubetydelig.

Innholdsfortegnelse

1. Sammendrag	2
2. Innledning	3
3. Fra planprogrammet	3
4. Avgrensning av temaet	3
5. Datagrunnlag og metode.....	4
5.1 Metode.....	4
5.2 Barnetråkkundersøkelser.....	4
6. Overordnede planer og mål	6
6.1 RPR barn og unge	6
6.2 Barn og unge i plan og byggesak	6
6.3 Kommuneplanen.....	6
7. Situasjon og verdi	6
8. Alternativer.....	7
8.1 0-alternativet	7
8.2 Nytt renseanlegg på Gullaug for hele Lier kommune	7
8.3 Nytt renseanlegg på Gullaug for drammensregionen	7
9. Tiltaket og omfang	7
10. Konsekvens.....	8
11. Avbøtende tiltak	8
12. Referanser	9

2. Innledning

God og gjennomtenkt planlegging er grunnleggende for at barn får trygge oppvekstvilkår og et godt utgangspunkt for god helse. Det må være enkelt og trygt å gå og sykle til skole, venner og fritidsaktiviteter, og det må finnes områder for fysisk utfoldelse. Det innebærer blant annet å legge til rette for gode og trygge møteplasser og aktivitetsfremmende omgivelser som gir varierte muligheter for sosialt samvær, lek og utfoldelse. Det må finnes arealer og steder der ulike aldersgrupper kan oppholde seg og utfolde seg. Barn er ulike. Eldre barn og ungdommer beveger seg i en større radius enn mindre barn. Noen trenger større områder der de kan sykle, skate, drive med ulike typer ballspill eller andre aktiviteter. Andre vil ha rolige og litt beskyttede møteplasser der de kan snakke eller leke sammen.

Selv om planene ikke har barn og unge som hovedfokus, kan planen berøre barn og unge. Her er det mulig å tenke seg at man gjøre grep som kan være til forbedring, og det er mulig å tenke seg grep som vil ha negative effekter. Planenes betydning for barn og unge bør derfor være et tema så tidlig som mulig.

3. Fra planprogrammet

Det skal vurderes om planområdet er i bruk eller kan brukes til lek eller om barn og unges oppvekstvilkår påvirkes på andre måter.

Utredningen skal identifisere eventuelle avbøtende tiltak. Aktuelle tiltak skal sikres i planen.

Temaet må avgrenses mot tema «Nærmiljø, friluftsliv og folkehelse».

Hvis det faller naturlig i konsekvensutredningen kan dette temaet slås sammen med Nærmiljø, friluftsliv og folkehelse.

4. Avgrensning av temaet

Uttrykket barn og unge i plansammenheng gjelder aldersgruppen 0-18 år (umyndige). Innenfor denne gruppen vil behov og forutsetninger variere. Tiltak for å sikre oppvekstvilkårene må vurderes ut fra de behov barn i ulike aldre har.

Det er et vanlig prinsipp for konsekvensutredninger at et tema ikke skal utredes to ganger (og da ikke gis verdi to ganger). Det blir da viktig å avgrense temaene, så det ikke blir tilfelle.

Av de 14 temaene det skal utredes konsekvenser for er det flere nærliggende temaer. Dette gjelder for nesten alle temaene, men blir særlig viktig å avgrense mot:

- Nærmiljø, friluftsliv og folkehelse
- Trafikk
- Forurensning

Disse blir vurdert og utredet i egne KU-notater og gjentas ikke her.

5. Datagrunnlag og metode

5.1 Metode

I planprogrammet er det gjort rede for hva som skal utredes:

Det finnes ikke kjente kvantitative kriterier for temaet, som anses som direkte relevante for den beslutningen som skal fattes her. Konsekvensutredningen blir derfor gjennomført som kvalitative vurderinger (tekstlige vurderinger).

- 1. Gjennomgang av eksisterende kunnskap, aktuelle databaser, tidligere utredninger etc.*
- 2. Utarbeide registrerings-/temakart ved behov.*
- 3. Tekstlig redegjørelse for tiltakets konsekvenser for barn og unge.*

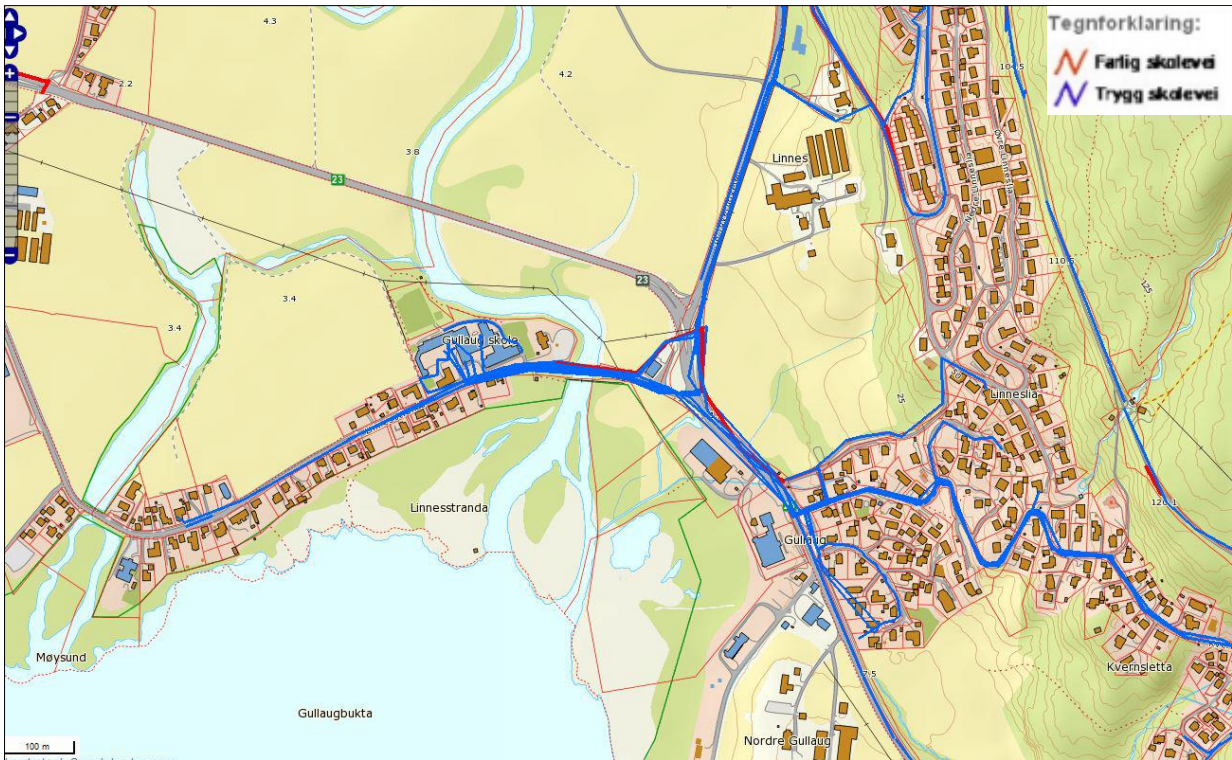
Konsekvensutredningen er gjennomført som kvalitative vurderinger (tekstlige vurderinger). Det finnes ikke kjente kvantitative kriterier for temaet i dette kapittelet, som anses som direkte relevante for den beslutningen som skal fattes.

Vi legger også vekt på at konsekvensutredning skal være beslutningsrelevant i forhold til planvedtaket, og vil derfor legge vekt på det som er mest relevant og sentralt for beslutningen her.

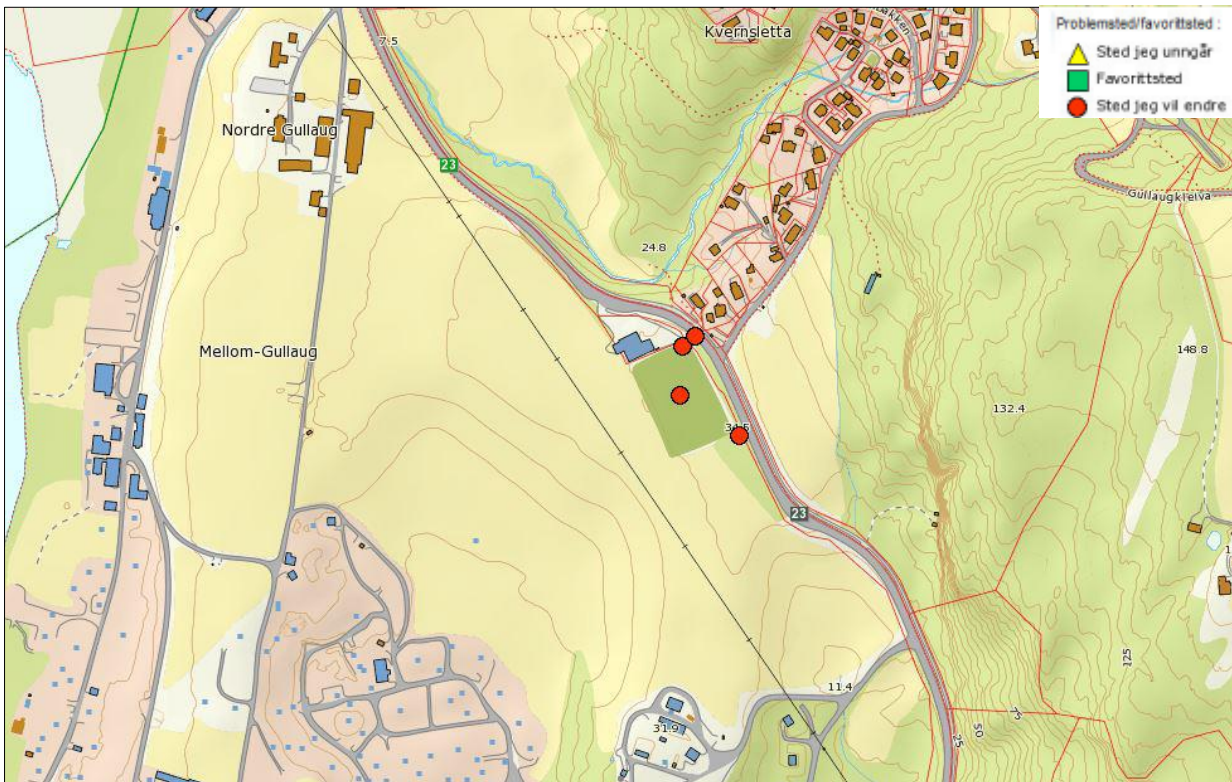
5.2 Barnetråkkundersøkelser

Kartlegging av barn og unges bruk av arealer er et nyttig redskap for å få kunnskap om og å kunne ta hensyn til deres bevegelsesmønster og bruksområder i planleggingen. Barnetråkkundersøkelse er en metode for å dokumentere de unges arealbruk. Barn og unge gir informasjon om hvordan de bruker lokalmiljøet sitt på digitale kart. Barna avmerker hvilke veier de bruker, hvilke steder de liker å oppholde seg på og hvilke steder de opplever som problematiske. Kartleggingen gir både kommuner og planleggere oppdatert kunnskap for bedre arealplanlegging [1].

Det er gjennomført barnetråkkundersøkelser på Gullaug skole, og det er flere registreringer (se under) innenfor eller nær varslet planområde.

Figur 1 Barnetråkkregistreringer ved Linnés. Blå strek indikerer trygg skolevei.

Figur 2 Barnetråkkregistreringer ved idrettsanlegget på Gullaug.

6. Overordnede planer og mål

6.1 RPR barn og unge

Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen lister opp følgende faktorer som skal ligge til grunn for den fysiske planleggingen [2]:

a. Arealer og anlegg som skal brukes av barn og unge skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare.

b. I nærmiljøet skal det finnes arealer hvor barn kan utfolde seg og skape sitt eget lekemiljø. Dette forutsetter blant annet at arealene:

- er store nok og egner seg for lek og opphold*
- gir muligheter for ulike typer lek på ulike årstider*
- kan brukes av ulike aldersgrupper, og gir muligheter for samhandling mellom barn, unge og voksne.*

c. Kommunene skal avsette tilstrekkelige, store nok og egnet areal til barnehager.

d. Ved omdisponering av arealer som i planer er avsatt til fellesareal eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal, eller dersom omdisponering av areal egnet for lek fører til at de hensyn som er nevnt i punkt b ovenfor, for å møte dagens eller framtidens behov ikke blir oppfylt.

6.2 Barn og unge i plan og byggesak

I veileder «barn og unge i plan og byggesak» fra kommunal- og moderniseringsdepartementet er det stilt føringer for hvordan man kan sikre og skape gode oppvekstvilkår for barn og unge gjennom planlegging og byggesaksbehandling [1].

6.3 Kommuneplanen

I Kommuneplan for Lier 2017-2028 skal grøntstrukturen blant annet ivareta allmennhetens mulighet til uavbrutt ferdsel i natur eller naturlige omgivelser og barn og unges leke- og utfoldelsesmuligheter i kontakt med natur eller naturlige omgivelser. Kommuneplanens arealdel skal sikre at sammenheng i grøntstrukturen og at hensynet til den følges opp i reguleringsplaner og byggesaker og ved tilrettelegging for friluftsliv og uteaktiviteter.

7. Situasjon og verdi

Innenfor varslet planområde ligger en fotballbane som er registrert gjennom barnetråkkregistreringer, se figur 2. Den er lokalisert langs E 134. Gullaug barneskole ligger utenfor varslet planområde, men skoleveien, en gang- og sykkelvei, går langs E 134 innenfor planområdet. Deler av området på Gullaughalvøya har i mange år, i hovedsak, vært avsatt til næring (sprengstoffabrikk) og har derfor vært lukket for allmennheten. Ellers består varslet planområde av mye dyrka mark, E 134 Røykenveien

og bratt terreng ved Gullaugfjellet, øst for E 134, noe som tilsier at disse områdene i hovedsak ikke er egnet eller tilrettelagt for barn og unge.

Det er normalt viktigheten av oppvekstvilkårene som gir høy verdi. Det legges særlig vekt på tilgjengelighet til områder for fysisk aktivitet og andre aktiviteter for barn og unge, og møteplasser i det offentlige rom. Det er kun fotballbanen samt gang- og sykkelvegforbindelsen (skoleveien) innenfor varslet planområde som antas blir brukt aktivt. Verdien settes derfor til middels.

8. Alternativer

8.1 0-alternativet

0-alternativet er sammenligningsgrunnlaget og tar utgangspunkt i dagens situasjon, i tillegg til å ta hensyn til andre vedtatte tiltak som er i gang eller har fått bevilgning. Det pågår arbeider med en ny kommunedelplan for Gullaughalvøya, innenfor varslet planområde.

Dersom tiltaket ikke lokaliseres i Gullaugfjellet, så kan tiltaket og belastningen komme et annet sted med mulig økt konflikt/belastning. Det er mest nærliggende å tro at eksisterende renseanlegg forutsettes benyttet med en eventuell utvidelse. I dette området er det registrert skolevei som både er registrert som trygg og utrygg av barn og unge.

8.2 Nytt renseanlegg på Gullaug for hele Lier kommune

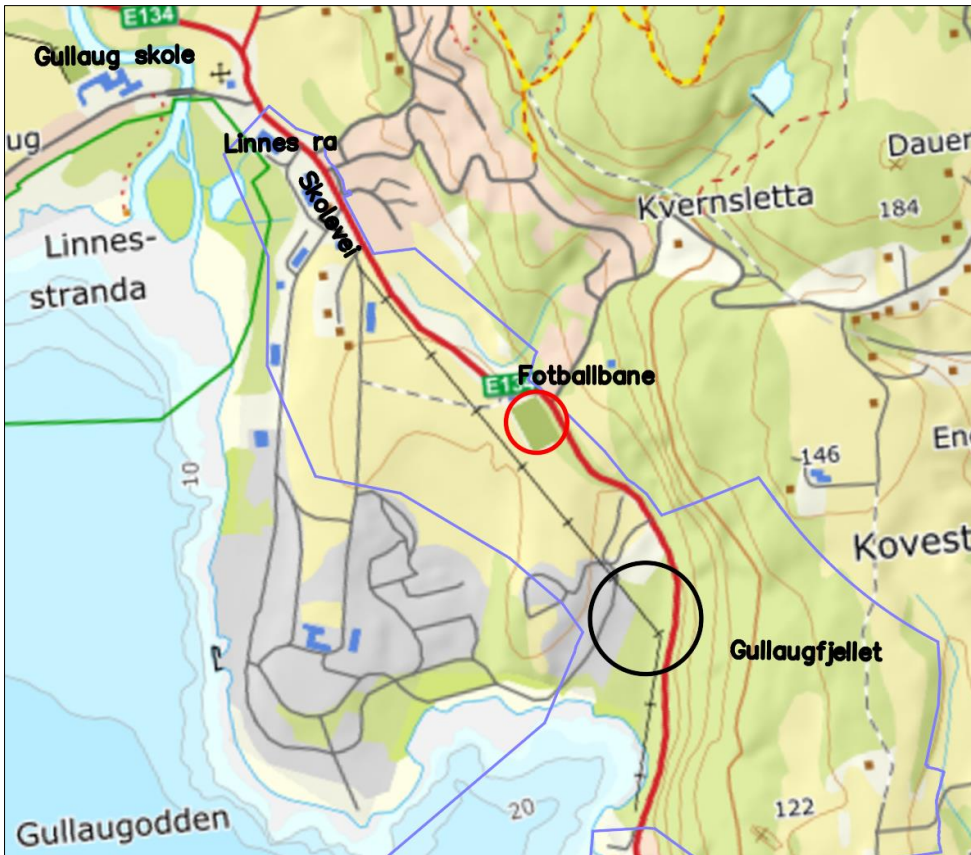
Dette er det nå utarbeidet et forprosjekt for og er derfor godt beskrevet. Også bra beskrevet i planbeskrivelsen.

8.3 Nytt renseanlegg på Gullaug for drammensregionen

Dette innebærer en utvidelse av det anlegget som det er laget forprosjekt for. Det pågår et arbeid i regionen for å utrede dette og det er i planbeskrivelsen tatt med informasjon derfra. Et slikt innebærer utvidelse av fjellhallene, men også noe større areal utendørs er nødvendig.

9. Tiltaket og omfang

Nytt renseanlegg vil lokaliseres i Gullaugfjellet. Daganlegget er tenkt lokalisert vest for Gullaugfjellet, og påhugg er også tenkt lokalisert i dette området, se markert sirkel i figur 3. Adkomst til anlegget er tenkt fra E 134, rett nord for markert sirkel. Det vil etableres ev VA-trase fra Linnens renseanlegg til nytt renseanlegg i fjell. Traseen vil gå over dyrka mark. Utløpsledninger vil gå fra fjellanlegget og ut på dypt vann i Drammensfjorden. For det regionale anlegget vil daganlegget lokaliseres på samme sted som det lokale anlegget, men med noe større fotavtrykk på daganlegget og et større anlegg i fjellet.

Figur 3 Daganlegget er tenkt lokalisert i sort sirkel. Resten av anlegget skal lokaliseres i fjellet.

Deler av planområdet er brukt av barn, men gjelder kun i hovedsak fotballbanen der VA-traseen under bakken planlegges. Det er ikke tenkt at traseen skal berøre fotballbanen. Ellers bruker barn og unge gang- og sykkelveien som skolevei, men denne berøres heller ikke. Tiltaket berører ellers ingen viktige områder for barn og unge. I forhold til gjeldende plan for området forventer vi en uendret situasjon for barn og unges oppvekstvilkår innenfor planområdet (omfanget blir nøytralt).

10. Konsekvens

Med konsekvens menes de fordeler og ulemper et definert tiltak vil medføre i forhold til alternativ 0. Konsekvensgraden for et alternativ framkommer ved å sammenstille verdi og omfang.

For planen blir konsekvensen satt nøytralt (0).

Det vil ikke være nevneverdig forskjell på konsekvensen for de to alternativene.

11. Avbøtende tiltak

I anleggsperioden antas det at gang- og sykkelvegen langs E 134 ved Gullaugfjellet vil kunne berøres. Tiltak for å redusere midlertidig forhindring av ferdselsmuligheter vil være midlertidig omlegging av gang- og sykkelvegen.

12. Referanser

[1] Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2020. Barn og unge i plan og byggesak. Veileder.

[Internett] Tilgjengelig fra:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/ee711742c9cf47e7a3831ae12fba6e5d/no/pdfs/bokmal---veileder-om-barn-og-unges-okt.pdf> [Funnet november 2020].

[2] FOR-1995-09-20-4146 Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging. Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Rettet 13.09.2019.

